

ArteTerapie VerTe

Lenka Eidlpesová, 17. 11. 2009

RECENZE - Pestrý festival Happy Verte, pořádaný 6. – 11. listopadu v prostorách studia Alt@ a divadla Ponec k 5. narozeninám taneční skupiny VerTeDance, zakončila veselá premiéra tanečně divadelních Případů doktora Toureta. Představení zaujalo pro skupinu VerTe netradičním přístupem k pohybu a důrazem na vystavění charakterů.

Na představení se podílel nejen tým VerTe (tedy Veronika Kotlíková, Tereza Ondrová a light designer Pavel Kotlík), ale z velké části také herečka a mimka Anna Polívková, která jako režisérka vtiskla představení silně herecký ráz. Inspirovala se knihou neuropsychologa Olivera Sackse, který se ve své praxi věnuje propojení umění a vědy – tedy arteterapii.

Případy doktora Toureta jsou jako oživlá kniha povídek z prostředí psychiatrického kabinetu. Každý případ představuje specifickou formu abnormality a ani sám pan doktor Touret, který mezi šesti ožvlými kuriozitami prochází a moderátorsky propojuje jejich příchody a odchody, nepostrádá na podivnosti. Objevuje se zde se svými tiky, při kterých se v rychlosti mžiku oka plácá rukama přes podrážky bot, a to někdy i těch, které nepatří přímo jemu. Jak by také ne, vždyť název představení napovídá spojitost s Touretovým syndromem (v psychologii dědičná neuropsychologická porucha), který se projevuje stereotypními motorickými tiky (mrkání, cukání, mávání horními končetinami).

Tomáš Měcháček svým šaramantním vystupováním dokáže navázat bezprostřední kontakt s publikem, který je z velké části založen na improvizaci. Vedle jeho postavy, neustále fascinované netradičním a kreativním myšlením jednotlivých „pacientů“, se na scéně objevují nejprve naivně a hloupoučce vypadající dvojčata (Anička Polívková a Tereza Ondrová) zabraná do hry prvočíslel, která v nich při rytmickém přeríkávání vyvolává salvy smíchu. Posléze se, po odhrnutí zadní divadelní opony, objevuje slečinka v labutích šatech a s kapucou přes hlavu (Veronika Kotlíková), která schoulená před černobílou televizí sleduje záznam sóla z Labutího jezera. Za chvíli se sama zvedá a s jednou nohou obutou v baletní špičce a s druhou naboso tančí jako raněná labuť osobitý tanec. Tato kombinace ve mně vyvolává představu parodie na období počátků moderního tance a na souboj mezi obutými a neobutými tanečnicemi. Autoři zde však asi měli spíš na mysli hledání osobního výrazu a radost z jeho nalezení.

Jevištním prostorem se prožene zahalená bezhlavá černá postava, jakási polednice, která se slovy „já tady nejsem“ smete vše, co se na scéně nachází a do uvolněného prostoru přichází Anna Polívková se svým maskovaným Panem Padlým. Na této scéně, vyjmuté ze stejnojmenného sóla, je znát, že je vytržena z jiného kontextu. Užití masky a pohybové principy jasně vycházejí z metody Jacquese Lecoqua, na jehož škole interpretka studovala. Přesto do celku Případů doktora Toureta zapadá svou touhou po osvobozujícím zážitku – v tomto případě po letu. Samotnému Panu Padlému se však vzlétnout moc nedaří a lehkost mu přináší až polibkem slečinka (Veronika Kotlíková), jejíž největší radost, zdá se, je těšit své okolí i sama sebe svou krásou a přítulností.

Poslední se na jevišti objevuje paní Vltavská (Tereza Ondrová). Nesměle, jako šedá myška se nechá tlačit na pódium, aby zaujala v představení své místo objímajíc přitom v náručí tajemné desky. Za moment už je ale rozbaluje a rozprostírá na zem, s láskou nám ukazuje svou sbírku Bedřicha Smetany a jeho Mou Vlast a prosí o přehrání druhé skladby – tedy Vltavy. Když se zaposlouchá do jejích prvních tónů, tělo se jí bezprostředně rozezní. Její prožitek hudby nese něco mezi chorobností, obsesí a katarzí. Od minimalistických pohybů, kdy své vzrušení vyjadřuje pouze záškuby v tváři, přes stavění vysněného světa proudu Vltavy, po skoky v bleších, svým odevzdáním vyvolává v divácích smích i porozumění.

Po uvedení těchto jednotlivých případů se začnou aktéři promíchávat – začleňují se tím mezi sebe a oslovují i diváky. Objeví se ještě pár neznámých postaviček, jako by se vynořily někde z mezířádků.

Divákům se v Případech doktora Toureta otevírá svět, kde „podivíni“ jsou se sebou smířeni a žijí svůj život naplno. Každý má svoji vášň, která ho vynáší nad všednost a která mu dává radost a svobodu. Inscenace je provázena příjemnou živou hudbou Jakuba Xaviera Baro a díky svému pojetí působí odlehčeně a pozitivně, což však neznámá, že by postrádala hloubku. Spolupráce VerTeDance s Annou Polívkovou se ukázala jako dobrý tah, který této taneční skupině pomohl rozšířit rejstřík vyjadřovacích způsobů stejně tak jako přístupů k zpracování a ke vztahu k divákovi.

Případy doktora Toureta

Choreografie, režie: Anna Polívková

Účinkují: Anna Polívková, Tereza Ondrová, Veronika Kotlíková-Knytlová, Tomáš Měcháček

Hudba: Jakub Xavier Baro

Light design: Pavel Kotlík

Divadlo Ponec, 10. 11. 2009